

Strukturen för landsbygdsprogrammet 2014-2020

Landsbygdsprogrammet får en helt ny struktur jämfört med det förra landsbygdsprogrammet. Begrepp som axel försvinner och vi får nya begrepp som prioriteringar och fokusområden.

Landsbygdsprogrammet ska bidra till målen för EU-2020-strategin. EU-2020 går kortfattat ut på att skapa

- Smart tillväxt - utbildning, forskning, innovation
- Hållbar tillväxt - miljö, klimat och energi, konkurrenskraftig koldioxidsnål ekonomi
- Tillväxt för alla - nya jobb och bekämpa fattigdom

Det finns *6 prioriteringar* för landsbygdsutveckling som landsbygdsprogrammet ska arbeta med. Den första prioriteringen, Kunskap och innovationer är övergripande och ska genomsyra hela programmet. Inom varje prioritering finns fokusområden. Totalt är det *18 fokusområden*. Du kan se de 6 prioriteringarna med de fokusområden (kortfattat) som åtgärderna i det svenska programmet ska bidra till i bilden nedan.

Alla *åtgärder* som regeringen valt att ha i det svenska landsbygdsprogrammet ska bidra till ett eller flera fokusområden. Åtgärderna är också uppdelade i olika *delåtgärder*. Se mer om vilka delåtgärder och fokusområden som kommer att finnas i programmet i bifogad pdf-fil om insatsområden.

Regeringen beslutar om budget för respektive delåtgärd och fokusområde. I vissa fall kan fokusområden slås samman och budgeten sätts då per delåtgärd och flera fokusområden. Vi kallar denna indelning med delåtgärd och fokusområde för *insatsområde*.

Ett exempel på detta kan vara att under åtgärden Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennärning är delåtgärden kopplad till följande fokusområden, 2a, 5bc samt 5d. Då får vi tre insatsområden för investeringsstöd nämligen: Investeringsstöd inom fokusområde 2a, Investeringsstöd inom fokusområde 5bc

samt Investeringstöd inom fokusområde 5d. Det kommer nämligen inte att finnas separata budgetar för fokusområdena 5b och 5c.

**Prioriteringar och fokusområden
i landsbygdsprogrammet**

Prioriteringar	1 Kunskaps- överföring och innovation	2 Lönsamhet, konkurrens- kraft i jordbruket	3 Förbättra djurvälstånd och korta livs- medelskedjan	4 Miljö i jordbruket	5 Klimat Jordbruk och livsmedels- sektorn	6 Utveckling på landsbygden
Fokusområden	1a Innovation, samarbete och kompetens- utveckling 1b Innovation - Koppling jordbruk, livsmedels- produktion, forskning, även för miljö 1c Livslångt lärande inom jordbruk	2a Konkurrens- kraft, om- strukturering, diversifiering och modernisering 2b Unga	3a Korta livsmedels- kedjan och djurvälstånd	4a Biologisk mångfald 4b Vattenför- valtning, inklusive växtnäring och växtskydds- medel 4c Förebygga markerosion och förbättra markskötsel	5b Energi- effektivisering 5c Förnybar energi 5d Minska utsläpp av ammoniak och växthusgaser	6a Nya jobb och diversifiering 6b Lokal utveckling 6c Bredband

Processen för att besluta vilka som kan få stöd inom olika insatsområden

1. Regeringen väljer vilka fokusområden programmet ska bidra till och vilka delåtgärder som ska bidra till respektive fokusområde.
2. Regeringen beslutar om budget och mål för respektive delåtgärd och fokusområde. I vissa fall kan fokusområden slå samman och budgeten sätts då per delåtgärd och flera fokusområden. Vi kallar denna indelning med delåtgärd och fokusområde för insatsområde. I vissa fall kan regeringen också välja att besluta budgetar för delar av delåtgärder, exempelvis för olika miljöinvesteringar.
3. Jordbruksverket beslutar
 - a. fördelningsnycklar som visar hur Jordbruksverket fördelar pengar till de handläggande myndigheterna inom respektive insatsområde
 - b. om pengar inom ett visst insatsområde ska avsättas till något särskilt område, utöver det regeringen beslutat
 - c. nationella urvalskriterier för alla insatsområden, som gäller för löpande beslut, beslutsomgångar och utlysningar. Det som är

villkor för att få stödet ska inte stå med som urvalskriterium. Övervakningskommittén ska yttra sig över urvalskriterierna innan de fastställs av Jordbruksverket.

4. För många av de insatsområden som länsstyrelsen och Sametinget handlägger skriver de regionala urvalskriterier i sina regionala handlingsplaner. Det som är villkor för att få stödet ska inte stå med som urvalskriterium. Kriterierna måste vara kontrollerbara vid ansökanstillfället. Övervakningskommittén ska yttra sig över urvalskriterierna innan de godkänns av Jordbruksverket.
5. Den handläggande myndigheten ska i sin handlingsplan, per insatsområde, redovisa
 - a. om beslutomgång ska användas och då
 - hur många beslutsomgångar det är per år och slutdatum för dessa
 - sista datum, för när den som söker stöd senast ska få sitt beslut
 - om budget eller poäng på urvalskriterierna avgör om en ansökan får bifall eller avslag
 - hur poängnivån för bifall fastställs.
 - b. om beslutomgång inte ska användas ska det anges och det ska vara löpande beslut och då
 - varför det inte är relevant med beslutomgång
 - hur poängnivån för bifall fastställs
 - hur konkurrens mellan ansökningar säkerställs med stöd av urvalskriterierna och dess poängsättning.
 - c. om pengar ska avsättas för en särskild utlysning inom ett visst insatsområde och
 - särskilda avgränsningar av målgrupp för utlysningen
 - särskilda urvalskriterier för utlysningen som gäller utöver de nationella och regionala kriterierna, och som då inte behöver godkännas av övervakningskommittén. Om särskilda urvalskriterier ska finnas för utlysningen måste det gå att söka stöd inom insatsområdet även utanför utlysningen.
 - sista datum, för när den som söker stöd senast ska få sitt beslut
 - om budget eller poäng på urvalskriterierna avgör om en ansökan får bifall eller avslag

- hur poängnivån för bifall fastställs.
- d. om det ska finnas särskilda typer av projekt eller investeringar inom ett insatsområde som inte ska kunna få stöd, något som övervakningskommittén ska yttra sig över innan det godkänns av Jordbruksverket. Detta kommer inte vara möjligt inom alla åtgärder, men det framgår av mallen för regionala handlingsplaner.
6. Jordbruksverket kommer att granska och godkänna de regionala handlingsplanerna samt följa upp att urvalskriterieverktyget verkligen används för urval av ansökningar.

De regionala handlingsplanerna kan revideras årligen. Senast den 1 oktober skickar länsstyrelserna och Sametinget in förslag på ändringar. Efter dialog med Jordbruksverket skickas de till övervakningskommittén för yttrande, varefter de godkänns av Jordbruksverket. Den reviderade handlingsplanen träder i kraft den 1 januari.

De delar av handlingsplanerna som övervakningskommittén ska yttra sig över kommer endast kunna ändras vid denna årliga revidering. Mindre ändringar kan dock göras vid behov under hela året. Det kan till exempel handla om att en länsstyrelse vill ha en särskild utlysning, och även budgetjusteringar inom ett insatsområde.

Process för en ansökan

Handläggaren kommer att följa dessa steg.

1. Kontrollera att specifika ansökansuppgifter är korrekta.
2. Kontrollera att ansökan passar programmet och den regionala handlingsplanen. Placera ansökan i rätt fokusområde och delåtgärd, samt rätt utlysning eller beslutsomgång om det är aktuellt (alltså i rätt budget).
3. Kontrollera att pengar finns tillgängliga i aktuell delåtgärd och aktuellt fokusområde.
4. Kontrollera att stödvillkoren är uppfyllda. Kontrollera också om ansökan ligger utanför de projekt eller investeringar som länet inte ska ge stöd till enligt den regionala handlingsplanen.
5. Gör en bedömning om budgeterade utgifter i ansökan är rimliga och om insatsen är rimlig. Detta görs i flera steg:
 - a. Kontrollera att stödsökanden har lämnat en tillräckligt specificerad budget
 - b. Gör en bedömning av om utgifterna är relevanta för insatsen
 - c. Göra en rimlighetsbedömning av alla utgifter
 - d. Dokumentera din bedömning av dessa utgifter

Detta kan göras i omgångar före och efter urvalet (punkt 7).

6. Beräkna ersättning. Detta kan göras i omgångar före och efter urvalet (punkt 7)
7. Poängsätt urvalskriterierna utifrån bedömningsgrunderna.
8. Beslutsunderlaget är klart.

Process vid upphandling

I artikel 15 i landsbygdsförordningen är det krav på att all rådgivning (delåtgärd 2.1) och fortbildning av rådgivare (delåtgärd 2.2) ska upphandlas. Även inom artikel 14 bör ni se över när det är lämpligt att upphandla kompetensutveckling (delåtgärd 1.1 och 1.2). När den handläggande myndigheten ska upphandla till exempel rådgivning görs det så här:

1. Den handläggande myndigheten bestämmer vad som ska upphandlas (och vad den handläggande myndigheten eventuellt ska utföra själv).
2. Myndigheten skriver en ansökan till sig själv.
I ansökan ska det detaljerat framgå vad som ska upphandlas. På så sätt ska det säkerställas att upphandlingskriterierna bygger på det som prioriteras enligt urvalskriterierna.
(Om myndigheten själv kommer att utföra vissa delar gör den det, och behöver då alltså inte upphandla den delen. Finns det företag och organisationer i länet som kan upphandlas bör det dock göras.)
3. Ansökan granskas med hjälp av urvalskriterierna för att säkerställa att ansökan ligger över miniminivån i poäng. Eftersom det är ett krav att verksamhet ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling kan inte myndighetens ansökan konkurrera med andra ansökningar inom insatsområdet.
4. När ansökan fått bifall upphandlar myndigheten det som anges i ansökan enligt lagen om offentlig upphandling.